

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

29 ianuarie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

președinte – Constantin Gurschi,

judecători – Constantin Alerguș, Andrei Harghel,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Dudulica Liubomir în numele inculpatului Balint Sergiu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2013, în cauza penală în privința lui

Balint Sergiu Anton,

născut la 24 ianuarie 1970, originar din or. Huși, jud. Vaslui, România, domiciliat în mun. Chișinău, str. M. Sadoveanu 4/9, ap. 60.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 15 ianuarie 2010 - pînă la 14 septembrie 2011 (instanța de fond);

2. de la 18 octombrie 2011 - pînă la 16 februarie 2012;

de la 23 august 2012- pînă la 21 februarie 2013 (instanța de apel);

3. de la 24 mai 2012 - pînă la 19 iunie 2012;

de la 29 octombrie 2013 – pînă la 29 ianuarie 2014 (instanța de recurs ordinar).

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 14 septembrie 2011, Balint Sergiu a fost condamnat:

- în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, la 7 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere în întreprinderi, instituții, organizații indiferent de tipul de proprietate și forma organizatorico-juridică pe un termen de 5 ani;

- în baza art. 335 alin. (1) Cod penal la 1 (unu) an închisoare;

- în baza art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal la 3 ani închisoare.

Potrivit art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 7 ani 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de conducere în întreprinderi, instituții, organizații indiferent de tipul de proprietate și forma organizatorico-juridică pe un termen de 5 ani, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Măsura de reprimare, eliberarea provizorie de sub control judiciar a fost schimbată în arest.

S-a dispus încasarea din contul lui Balint Sergiu în beneficiul părții vătămate Surlari Andrei suma de 87 941 lei și în beneficiul lui „Iurs” SRL suma de 1017479, 47 lei.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că Balint Sergiu, urmărind scopul confecționării, deținerii și folosirii documentelor oficiale false, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admițând în mod conștient survenirea acestor urmări, a comis falsificarea contractului de închiriere nr. 4 a imobilului din str. Onisifor Ghibu 1/1, mun. Chișinău, din 20 august 2007, încheiat între el în calitate de director al IMMR „Verplaser Grup” SRL și „Iurs” SRL, în persoana directorului Scutari Iurie, după ce l-a folosit în următoarele circumstanțe.

La 28 august 2007 între Balint Sergiu în calitate de director al IMMR „Verplaser Grup” SRL și „Proterm Grup” SRL, în persoana directorului A. Surlari, a fost încheiat un contract de închiriere cu nr. 5, a aceluiași imobil din str. Onisifor Ghibu 1/1, mun. Chișinău, prezentând și transmițând chiriașului o copie a contractului nr. 4, în care era introdusă o informație falsă precum că imobilul în cauză poate fi dat în subchirie fără acordul locatarului.

Ulterior, directorul „Proterm Grup” SRL, A. Surlari pentru desfășurarea activității a prezentat falsul oferit de Balint Sergiu în organele administrării publice locale fiindu-i eliberate autorizațiile respective.

2.1. Tot el, Balint Sergiu în scopul realizării intențiilor sale criminale, cu scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, la 28 august 2007 în calitate de director al IMMR „Verplaser Grup” SRL și „Proterm Grup” SRL în persoana directorului Surlari A., a fost încheiat un contract de închiriere a aceluiași imobil din str. Onisifor Ghibu 1/1, mun. Chișinău, prezentând și transmițând chiriașului o copie a contractului nr. 4 în care era introdusă o informație falsă precum, că imobilul în cauză poate fi dat

în subchirie fără acordul locatarului, și a primit de la Surlari Andrei, mijloace financiare sub formă de plată pentru chirie în sumă de 26400 Euro.

Ulterior, din motivul, că proprietarul imobilului Scutari Iurie, a depistat ilegalitățile comise de către Balint Sergiu, pentru perioada a trei luni Surlari Andrei a fost nevoit să achite repetat plata pentru chirie în sumă de 86000 lei, bani, pe care Balint Sergiu a refuzat să-i restituie, însușindu-i și folosindu-i în scopuri personale, cauzând proprietarului un prejudiciu în proporții mari.

2.2. Tot Balint Sergiu, deținând funcția de director al IMMR „Verplaser Grup” SRL, folosind intenționat situația de serviciu, în interes material, după ce a confecționat, deținut și folosit documente oficiale false, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admițând în mod conștient survenirea acestor urmări, la 28 august 2007, în baza contractului nr. 5 a încheiat cu „Proterm Grup” SRL în persoana directorului Surlari Andrei, un contract de închiriere a imobilului din str. Onisifor Ghibu 1/1, mun. Chișinău, prezentând și transmițând chiriașului o copie a contractului nr. 4, din 20.08.07 încheiat cu „Iurs” SRL în care era introdusă o informație falsă precum că imobilul în cauză poate fi dat în subchirie fără acordul locatarului, necătând la faptul că tranzacția în cauză nu prevedea acest fapt.

Ulterior în baza acestui contract, ilegal a primit sub formă de plată pentru chirie de la „Proterm Grup” SRL în persoana directorului Surlari A., mijloace financiare în sumă de 26400 Euro, care la acel moment constituiau conform cursului oficial al Băncii Naționale 387.753 lei, bani, pe care i-a folosit în scopuri personale, neachitând plata pentru arendă față de „Iurs” SRL, cauzând întreprinderii în cauză un prejudiciu în proporții mari.

3. Sentința nominalizată a fost contestată cu apeluri de către avocații Matusenco I. și Dudulica L. în numele inculpatului Balint S., care au solicitat:

- avocatul Matusenco I., casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit căroră Balint Sergiu să fie achitat pe toate capetele de învinuire.

- avocatul Dudulica L. în numele inculpatului, solicită casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Balint Sergiu să fie achitat în baza art. 190 alin. (4), art. 335 alin. (1) și art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunilor nominalizate, precum și acțiunile acestuia nu întrunesc elementele

constitutive ale infracțiunilor incriminate.

A menționat că probele examinate în instanța de judecată nu demonstrează vinovăția inculpatului, toate faptele și evenimentele descrise în rechizitoriu sunt relații economice dintre societăți comerciale și nu cad sub incidența legii penale, lipsind temeiul real - *fapta prejudiciabilă săvârșită* și, respectiv, temeiul juridic de atragere a inculpatului la răspundere penală pentru infracțiunile incriminate.

Instanța de fond, la adoptarea acțiunii civile a omis să se expună asupra probelor care au determinat adoptarea soluției date. Consideră că ilegal s-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul SRL „Iurs” a sumei de 1017479, 47 lei, deoarece nu este parte vătămată pe dosar. Mai mult ca atât, nu este prezentat calculul care să dovedească proveniența prejudiciului în mărimea solicitată.

La fel, a invocat că învinuirea adusă în baza art.190 alin.(4) și 361 alin.(2) lit.d) Cod penal este ilegală, fiindcă în materialele cauzei penale lipsesc ordonanțele de pornire a urmăririi penale pe aceste articole, iar învinuirea în comiterea acestor infracțiuni contravine art. 274 Cod de procedură penală.

Cauza penală a fost expediată la Procuratura mun.Chișinău cu propunerea de înaintare a învinuirii pe art. 335 alin. (1) Cod penal, în baza unor temeuri necunoscute, în lipsa ordonanței de pornire a urmăririi penale, iar lui Balint S. îi este înaintată învinuirea și în baza art. 190 alin. (4) și art. 361 alin. (1) CP, astfel, în materialele cauzei penale este o singură ordonanță de pornire a urmăririi penale în temeiul art. 335 alin. (1) Cod penal.

Nu au fost respectate termenele prevăzute de art. 63 Cod de procedură penală, or la 23 iunie 2009, Balint Sergiu este recunoscut în calitate de bănuț și doar la 22 decembrie 2009 este înaintată învinuirea.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2012, au fost admise apelurile avocaților Matusenco I. și Dudulica L. declarate în numele inculpatului Balint S., casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului pentru prima instanță, prin care a fost încetat procesului penal în privința lui Balint Sergiu pe art. 190 alin. (4), 335 alin. (1) și 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală în conformitate cu art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

5. Instanța de apel și-a motivat soluția prin faptul că, la 25 septembrie

2008 administratorul SC „Iurs” SRL, Scutari I. a depus plîngere, sesizînd OUP despre faptul că prin acțiunile lui Balint Sergiu i-a fost cauzat un prejudiciu material în mărime de 21900 Euro, iar la 18 decembrie 2008 administratorului SRL „Proterm Grup”, A. Surlari la fel a sesizat organele competente despre prejudiciul adus prin acțiunile ilegale ale lui Balint Sergiu în mărime de 86000 lei.

La 27 noiembrie 2008 ofițerul superior SUP CPS Buiucani, V. Botnaru referitor la plîngerea depusă de administratorul SC „Iurs” SRL, propune de a refuza în pornirea urmăririi penale, deoarece între părțile litigioase au apărut relații juridico-civile care necesită a fi examinare de instanța civilă, propunere care la 05 decembrie 2008 nu este acceptată de Procurorul Procuraturii Buiucani, m. Chișinău, Curoș O., dispunându-se restituirea materialului SUP a CPS Buiucani, mun. Chișinău pentru efectuarea unui control suplimentar. Ulterior, careva acțiuni sau acte procedurale asupra plîngerii depuse de administratorul SC „Iurs” SRL, OUP nu a efectuat și adoptat. La 11 decembrie 2008 administratorul SC „Iurs” SRL, Scutari Iurie depune plîngere la Procuratura mun. Chișinău, unde invocă încălcarea dreptului la un proces echitabil, prin prisma accesului liber la justiție.

Potrivit ordonanței Procurorului mun. Chișinău, Croitor S. din 29 decembrie 2008, temei de pornire a procesului penal în baza art. 335 alin. (1) CP, a servit cererea administratorului SRL „Proterm Grup”, Surlari A. depusă la 18 decembrie 2008.

Reprezentantul organului de urmărire penală OSUP al SCE al SUP a CGP m. Chișinău, Malancea E. la 02.02.2009 recunoaște în calitate de parte vătămată pe Surlari Andrei, iar la **02.02.2008** începînd cu ora 13:30 până la 15:30 îl audiază pe Surlari A. în calitate de parte vătămată, însă la materialele cauzei, proces-verbal de corectare a erorii materiale cu privire la anul audierii părții vătămate Surlari A. nu există, așa cum nu este făcută și mențiunea cu privire la corectarea actului în cauză. Astfel, Colegiul penal a constatat că partea vătămată, Surlari A. asupra faptelor cauzei a fost audiat pînă la pornirea procesului penal, acesta datînd cu data de 29 decembrie 2008.

La 23 iunie 2009, Balint Sergiu în prezența avocatului Chirtoacă L. a fost recunoscut în calitate de bănuț și a fost audiat.

OSUP al SUP a CGP m. Chișinău, Grăjdieru G. la 24 iunie 2009 propune a-l pune sub învinuire pe Balint Sergiu în temeiul art. 335 alin. (1) CP,

expediind procurorului, în conformitate cu prevederile art. 289 CPP, cauza penală în privința lui Balint S. în baza art. 335 alin. (1) CP.

La 30 iunie 2009 procurorul V. Plugaru recunoaște și audiază în calitate de parte vătămată pe Scutari I., iar la 27 iulie 2009, în lipsa ordonanțelor de începere a urmăririi penale în baza art. 190 alin. (4) și art. 361 alin. (2) lit. d) CP cât și în lipsa autosesizării, OUP fiind în drept ca în baza materialelor acumulate să se autosesizeze prin proces-verbal, potrivit art. 274 alin. (2) CPP, îl pune pe Balint Sergiu sub învinuire în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. d), art. 190 alin. (4) și art. 335 alin. (1) CP.

Colegiul penal a conchis că OUP fiind sesizat de către administratorul SC „Iurs” SRL, Scutari Iurie în condițiile prevederilor art. 262 CPP, nu a dispus prin ordonanță, cum prevede art. 274 alin. (1) CPP, începerea urmăririi penale și în baza acestei plîngerii, or din ordonanța Procurorului mun, Chișinău, Croitor S. din 29 decembrie 2008, temei de pornire a procesului penal în baza art. 335 alin. (1) CP a servit doar cererea administratorului SRL „Proterm Grup”, Surlari A. depusă la 18 decembrie 2008, împrejurarea confirmată și de Prim Adjunctul Procurorului General, Pascari V. prin ordonanța adoptată la 30 decembrie 2008, iar în lipsa unei ordonanțe de începere a urmăririi penale pe faptul cauzării de daune SC „Iurs” SRL, inculpatul Balint Sergiu nu poate fi tras la răspundere penală, adică pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (1) CP.

La fel, Balint Sergiu nu poate fi tras la răspundere penală în baza art. 190 alin. (4), art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, deoarece în materialele cauzei penale lipsesc ordonanțele de pornire a urmăririi penale pe aceste capete de învinuire.

La înaintarea învinuirii lui Balint Sergiu i-au fost încălcate drepturile procesuale în sensul că procurorul Plugaru V. la 27 iulie 2009 îi înaintează învinuirea lui Balint Sergiu în baza art. 190 alin. (4), 335 alin. (1) și art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, fără al cita pe el sau apărătorul acestuia, or din materialele dosarului lipsesc date că procurorul ar fi întreprins măsuri în vederea asigurării prezenței lui Balint Sergiu și avocatul acestuia, cu toate că avea toate datele acestora.

Totodată, instanța a concluzionat împrejurarea că la 14 august 2009 Balint Sergiu se afla în custodia poliției, fiind pusă în executare încheierea din 28 iulie 2009 prin care a fost aplicată măsura preventivă arestul pe un termen

de 30 zile și că la 02 septembrie 2009 în privința acestuia a fost aplicată măsura preventivă - liberarea provizorie sub control judiciar.

Astfel, de la 02 septembrie 2009 pînă la 22 decembrie 2009, organul de urmărire penală nu efectuează nici o acțiune de urmărire penală în vederea acumulării bazei probatorii și finisării cauzei penale, iar la 22 decembrie 2009 Balint S. în prezența avocatului Liubomir Dudulica este pus sub învinuire.

Lui Balint Sergiu i s-a adus la cunoștință că în privința sa a fost aplicată măsură nonprivativă de libertate la 02 septembrie 2009, prin urmare, acestuia urma a-i fi înaintată învinuirea pînă la 02 decembrie a. 2009, or aceasta este data la care expira termenul de 3 luni, iar acordul Procurorului General sau a adjuncților săi de a prelungi această calitate pînă la 6 luni în materialele cauzei penale nu există, deci, un asemenea nu a fost adoptat.

În speță nu este aplicabilă nici prevederile art. 63 alin. (6) Cod de procedură penală, deoarece de la 07 septembrie 2009 pînă la 22 decembrie 2009 organul de urmărire penală nu efectuează nici o acțiune de urmărire penală în vederea acumulării bazei probatorii și finisării cauzei penale și n-au fost acumulate careva probe în general, cu excepția datei de 10 decembrie 2009, cînd ofițerul de urmărire penală al SUP a CGP m. Chișinău, Rusu V. propune punerea sub învinuire a lui Balint Sergiu în baza art. 335 alin. (1) CP, finisarea urmăririi penale și a remite cauza în instanța de judecată.

6. Împotriva hotărîrii nominalizate au declarat recursuri ordinare procurorul și avocatul Dudulica L. în numele inculpatului Balint S., care solicită:

- acuzatorul de stat, solicită casarea hotărîrii contestate și remiterea cauzei la o nouă rejudecare, pe motiv că în conformitate cu art. 101 alin. (1), 394 alin. (1) pct. 1), 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală judecînd apelul, ea verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar.

Instanța de apel nu a analizat în ansamblul lor toate probele administrate la dosar atît cele care confirmă vinovăția inculpatului cît și cele care dezbat vinovăția lui, dar s-a referit la cele din urmă, fără a le aprecia la justa lor valoare.

- avocatul Dudulica L. în numele inculpatului solicită casarea deciziei instanței de apel ca fiind nefondată, neîntemeiată, care urmează a fi casată și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță, deoarece eroarea judiciară

nu poate fi corectată de către instanța de recurs. A menționat că concluzia instanței de judecată privitor la aprecierea probelor și calificarea acțiunilor inculpatului Balint Sregiu se bazează doar pe presupuneri, fără a fi înlăturate divergențele depistate la cercetarea probelor.

Cu toate că instanța de apel a acceptat argumentele apărării ce țin de erorile procesuale care sunt temei pentru încetarea procesului, nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel.

Nu s-a expus instanța de judecată nici asupra faptului că greșit a fost atribuită calitatea de părți vătămate lui Scurtări Iu. și Surlari A..

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 19 iunie 2012, au fost admise recursurile ordinare declarate de acuzatorul de stat și avocatul Dudulica Liubomir în numele inculpatului Balint S., casată decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2012 și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță în alt complet de judecată.

8. Colegiul penal a conchis că instanța de apel s-a pronunțat asupra unor circumstanțe și asupra unor documente (ordonanțele de refuz în pornirea urmăririi penale, de punere sub învinuire, procesele-verbale de audiere în calitate de parte vătămată a lui Surlari A.), fără ca acestea să fie examinate în ședință la cererea oricărei dintre părți, or din oficiu de către instanța de apel. Prin urmare, instanța de apel a încălcat procedura de judecare a apelului, prevăzută la art. 414 alin.(1) Cod de procedură penală.

9. Rejudecând cauza, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2013, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de avocații Matusenco Ion, Dudulica L. în numele inculpatului Balint Sergiu.

10. Pentru a-și motiva soluția instanța de apel a constatat că, instanța de fond corect a apreciat circumstanțele de fapt și de drept, probele au fost apreciate în modul corespunzător, iar acțiunile inculpatului Balint S. corect au fost încadrate în prevederile art. 190 alin. (4), 335 alin.(1) și 361 alin.(2) lit.d) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a considerat că vinovăția inculpatului este confirmată atât prin declarațiile părților vătămate Scutari Iu., Surlari A., precum și prin materialele cauzei: procesul-verbal de ridicare a contractelor și actelor referitoare la încheierea imobilului, procesul-verbal de examinare a documentelor anexate la cauza penală, contractul de încheiere nr.4 încheiat la

20 august 2007 cu SRL „Verplaser Grup”, contract de locațiune nr.3 din 20 iunie 2007 dintre SRL „Iurs” și SRL „Verplaser Grup”.

Referitor la afirmațiile avocatului Dudulica L. precum că lipsește ordonanțele de pornire a urmăririi penale în privința lui Balint S. în baza art. 190 alin.(4) și 361 alin.(2) lit.d) Cod penal pe fiecare infracțiune în parte, Colegiul penal a menționat că potrivit prevederilor art. 33 alin.(4) Cod penal, concursul ideal de infracțiuni există atunci când persoana săvârșește o acțiune care întrunește elementele a mai multor infracțiuni.

Potrivit învinuirii înaintate lui Balint Sergiu, s-a constatat că în acțiunile acestuia este prezent concursul ideal de infracțiuni, deoarece prin abuzul de serviciu al directorului IMMR „Verplaser Grup” SRL, Balint S. a comis folosirea intenționată de către o persoană care gestionează o organizație comercială, a situației de serviciu, în interesele materiale, acțiuni ce au cauzat daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice, folosirea documentelor oficiale false, soldate cu dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere.

Urmărirea penală a fost pornită la 29 decembrie 2008 în baza art.335 alin.(1) Cod penal, în baza cererii administratorului SRL „Proterm Grup”, Surlari A.

Totodată, legislația procesual-penală nu prevede expres că pe fiecare articol pentru care urmează a fi pusă sub învinuire persoana să fie separat pornită urmărirea penală.

Respectiv, Balint S. prin ordonanța de punere sub învinuire din 27 iulie 2009 legal a fost pus sub învinuire de comitere a infracțiunilor prevăzute la art. 190 alin.(4), 335 alin.(1) și 361 alin.(2) lit.d) Cod penal.

La fel, instanța de apel a considerat că este lipsit de suport juridic și argumentul precum că Balint S. a fost pus sub învinuire cu depășirea termenilor stabiliți prevăzute de art. 63 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală.

Potrivit ordonanței organului de urmărire penală al SUP a CGP Chișinău din 23 iunie 2009, Balint S. a fost recunoscut în calitate de bănuit pentru infracțiunile i prevăzute la art. 190 alin.(4), 335 alin.(1) și 361 alin.(2) lit.d) Cod penal, iar la 27 iulie 2009 a fost pus sub învinuire, în lipsa sa.

Ulterior, prin ordonanța din 28 iulie 2009 s-a dispus efectuarea

investigațiilor în vederea căutării învinuitului Balint S., cu înaintarea la 28 iulie 2009 a demersului de aplicarea măsurii preventive sub formă de arest.

Totodată, Colegiul a reținut că, după finisarea urmăririi penale și luarea de cunoștință cu materialele cauzei, atât avocatul, cât și inculpatul, nu au contestat acțiunile de urmărire penală, fapt confirmat prin procesul-verbal de prezentare a materialelor dosarului spre cunoștință învinuitului și apărătorului din 22 decembrie 2009, unde au indicat că cereri și demersuri nu au.

Mai mult ca atât, din declarațiile părții vătămate Surlari A., inculpatul i-a comunicat că el este proprietarul încăperii amplasate pe str. O. Ghibu, mun. Chișinău, pe care poate să i-o ofere în chirie.

Astfel, caracterul penal al acțiunilor întreprinse de inculpat, sunt manifestate prin metodele sub care se prezintă escrocheria, iar prin intermediul acestor acțiuni, inculpatul Balint S. a exercitat o influență psihică asupra conștiinței și voinței părților vătămate Surlari A. și Scutari I.

De asemenea, instanța de apel a examinat cauza în lipsa inculpatului Balint S. și a respins demersul procurorului privind aplicarea măsurii preventive și anunțarea în căutare a inculpatului, ca nefondat (f.d.67, Vol.III), iar potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 21 februarie 2013 (f.d.67), la soluționarea posibilității examinării cauzei în lipsa inculpatului Balint S., avocatul acestuia Dudulica L. – a considerat posibil de a examina cauza în lipsa inculpatului, care a scris cerere de examinare a cauzei în lipsa lui, unde a menționat că cunoaște locul și data examinării cauzei dar refuză să participe la ședința de judecată.

Referitor la pedeapsa aplicată, instanța de apel a menționat că la numirea acesteia instanța de fond s-a condus de prevederile art.7, 61, 75-77 și 84 Cod penal, individualizînd strict pedeapsa și considerînd că reeducarea inculpatului este posibilă doar prin izolarea lui de societate și prin aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare.

11. Recurs ordinar împotriva hotărîrii judecătorești nominalizate, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 8) și 12) Cod de procedură penală, a declarat avocatul Dudulica Liubomir în numele inculpatului Balint Sergiu, care solicită admiterea recursului, casarea hotărîrii contestate și dipunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată. În argumentarea recursului avocatul a menționat că, concluzia instanței de judecată cu privire

la aprecierea probelor și calificarea acțiunilor inculpatului Balint S. este bazată doar pe presupuneri.

Nu este clar stabilit timpul comiterii infracțiunii, fiindcă potrivit recipiselor și înscrisurilor prezentate la cauza penală, plata pentru arendă în mărime de 18395 Euro a fost achitată în perioada septembrie-noiembrie 2007, pe când inculpatul a asigurat folosirea încăperii arendate pentru zece luni, după care Scutaru I. a interzis accesul în clădire. Astfel, potrivit rechizitoriului nu este determinat în ce moment a apărut intenția lui Balint S. de a înșela „Proterm Grup” SRL.

Nu a fost dovedit prin careva probe afirmațiile părții vătămate Surlari A., care a comunicat că a achitat pentru arendă suma de 26 400 Euro și a montat instalația de încălzire în valoare de 6000 Euro, precum și careva înscrisuri probatorii.

Consideră că declarațiile părții vătămate Scutari I. și informația prezentată de către SRL „Iurs” referitor la mărimea pagubei cauzate sau datoria dintre persoanele juridice sunt false, fiindcă Scutari I. nu a putut explica instanței de ce a acceptat scrisoriile de garanție de plată din care reiese că plățile erau efectuate, pe când a declarat că nu i-a fost achitat nimic.

Instanța de apel nu s-a expus referitor la faptul că greșit a fost atribuit calitatea de părți vătămate a lui Scutari I. și Surlari A., deoarece potrivit art. 59 CPP, parte vătămată este considerată persoana fizică sau juridică căreia i s-a cauzat prin infracțiune un prejudiciu moral, fizic sau material, astfel, urma să fie recunoscută în această calitate întreprinderile respective.

În hotărârea contestată nu este reflectat nici faptul că în materialele cauzei este dovada primirii de către Balint S. de la Surlari A. a sumei de 18395 Euro, dar nu suma de 26400 Euro, circumstanță, care este decisivă în calificarea acțiunilor inculpatului și soluționarea acțiunii civile înaintate.

Nu poate fi incriminată lui Balint S. introducerea falsului în contractul de arendă, fiindcă este un document perfectat pe mai multe foi, care nu este cusut și sigilat și nu este clar de unde a apărut acea filă a contractului, precum nici nu s-a stabilit care versiune a contractului este una veridică și valabilă, deoarece ambele exemplare sunt semnate și ștampilate absolute identic și acuzarea nu a determinat și nici invocat careva argumente în susținerea învinuirii.

La fel, de către instanța de judecată nu este dat aprecierii nici caracterul civil al raporturilor juridice dintre părți.

Consideră, că recursul este depus în termenul prevăzut de lege, deoarece recent a făcut cunoștință cu textul deciziei redactate a instanței de apel.

12. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 432 Cod de procedură penală, instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, decide în unanimitate asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că, recursul este declarat peste termen.

Termenul de recurs este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. El este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși recursul a fost declarat după expirarea termenului el urmează a fi respins ca tardiv, cu excepția cînd întîrzierea a fost determinată de motive întemeiate.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit art. 230 alin.(2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Inculpatul Balint S. nu a participat la judecarea cauzei în instanța de apel, însă avocatul Dudulica L. care a apărat interesele lui Balint S., potrivit procesului-verbal al ședinței instanței de apel din 21.02.2013 – a considerat posibil examinarea cauzei în lipsa inculpatului, care a scris cerere de examinare a cauzei în lipsa sa, unde a menționat că cunoaște locul și data examinării cauzei, însă refuză să participe la ședință. Prin urmare, avocatul inculpatului a participat la dezbaterile judiciare.

Lecturînd materialele cauzei, Colegiul penal constată că, conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 21.02.2013 (f.d.65-71,vol.III), dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat la **21 februarie 2013** în prezența acuzatorului de stat, părților vătămate Surlari A., Scutari I. și

avocatului Dudulica L., cu anunțarea lor despre pronunțarea și primirea deciziei integrale la 20.03.2013.

Astfel, în speță, termenul de declarare a recursului conform art. 422 Cod de procedură penală, a început să decurgă *din 21 martie 2013* de la pronunțarea deciziei integrale, și a expirat *la 22 aprilie 2013*. Însă, potrivit datelor dosarului, recursul ordinar declarat de avocatul Dudulica Liubomir *a fost depus la 08 mai 2013 (f.d.99, vol.III)*, prin urmare, a fost declarat peste termenul de 30 de zile stabilit de lege.

Avînd în vedere că, în situația cînd recursul se respinge ca fiind tardiv, instanța de recurs nu se va expune asupra temeiurilor de drept invocate de recurent, din acest punct de vedere, nu există temeii de a se expune asupra legalității deciziei instanței de apel.

Prin urmare Colegiul penal conchide că, recursul ordinar declarat de avocatul Dudulica L. în numele inculpatului Balint Sergiu este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

13. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Dudulica Liubomir în numele inculpatului Balint Sergiu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2013, în cauza penală în privința lui *Balint Sergiu Anton*, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 04 februarie 2014.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Constantin Alerguș

Andrei Harghel